

Zjednotení za mier a spravodlivosť na Ukrajine **a v celej Európe**

Vychádzajúc zo skutočnosti, že:

- Ukrajina vedie legitímnu obrannú vojnu, v ktorej je ohrozené jej prežitie ako nezávislého štátu
- Rusko sa usiluje ochrániť svoje bezpečnostné záujmy ohrozené rozširovaním Severoatlantickej aliancie
- Ukrajina má neodhateľné právo brániť svoju suverenitu, územnú celistvosť a štátnu nezávislosť i na bezpečnostné záruky zakotvené v medzinárodných zmluvách
- ani Ukrajina, ani Rusko nemôžu vojensky dosiahnuť politické ciele, za ktoré bojujú
- narastá riziko eskalácie konfliktu, ktoré môže viesť k reálnemu nebezpečenstvu jadrovej vojny medzi Severoatlantickou alianciou a Ruskom
- čím dlhšie bude vojna pokračovať, tým viac si vyžiada ľudských obetí a materiálnych škôd a tým ťažšie bude dosiahnuť trvalý a spravodlivý mier

konštatujeme, že je v záujme tak Ukrajiny a Ruska, ako aj celého medzinárodného spoločenstva usilovať sa čo najskôr o prímerie, ktoré by otvorilo dvere k mierovým rokovaniam.

Základným predpokladom pre začatie úspešného mierového procesu je nevyhnutnosť, aby obe znepriatelené strany upustili od všetkých podmienok, ktoré nie je možné splniť pred začiatkom rokovaní. Z ruskej strany je to predovšetkým podmienka uznania Luhanskej, Doneckej, Záporožskej a Chersonskej oblasti za územie Ruskej federácie. Z ukrajinskej strany je to podmienka stiahnutia ruských vojsk z okupovaného ukrajinského územia, vydanie vojnových zločincov a logicky sa vyžaduje aj zrušenie dekrétu o zákaze rokovaní s Ruskom.

Rokovanie nadviaže na princípy, ktoré boli oboma stranami už dohodnuté a parafované v dohode z marca 2002 dosiahnutej v tureckom Istanbule, a zahŕňajú jednak neutralitu Ukrajiny a jednak rozhodnutie o sebaurčení v súčasnosti okupovaných území vo forme referend.

Mierový proces by pozostával z troch fáz:

I. Fáza – Prímerie

Po dohode s oboma bojujúcimi stranami prijme Bezpečnostná rada OSN v súlade s článkom 24. ods. 1 Charty OSN rezolúciu, v ktorej určí harmonogram záväzného prímeria a diplomatických rokovaní s cieľom ukončiť vojnu na Ukrajine a obnoviť mier. Strany konfliktu ukončia všetky nepriateľské akcie v deň, ktorý určí Bezpečnostná rada OSN. Od tohto dátumu začne platiť prímerie bez výnimiek a obmedzení. Počnúc týmto dňom sa Ukrajine nebudú dodávať žiadne zbrane a strelivo a rovnako Rusko prestane dodávať zbrane a strelivo svojim ozbrojeným silám na okupovaných územiach. Všetky neregulárne zahraničné sily, vojenský poradcovia a spravodajský personál oboch bojujúcich strán sa stiahnu z ukrajinského územia do desiatich dní od začiatku prímeria. Bezpečnostná rada OSN môže rozhodnúť o rozmiestnení mierových síl OSN v súlade s kapitolou VII Charty OSN, ktorých úlohou bude dodržiavať a presadzovať prímerie a bezpečnostné a vojenské opatrenia dohodnuté medzi stranami konfliktu.

II. fáza – Mierové rokovania

Mierové rokovania sa začnú do 15 dní od začiatku prímeria. Vláda Slovenskej republiky ponúka Bratislavu ako miesto mierových rokovaní s garanciou predsedu vlády SR Roberta Fica ako sprostredkovateľa týchto rozhovorov. Zároveň ponúka územie Slovenskej republiky, ktorá je križovatkou západného a východného kresťanstva, aj ako neutrálnu pôdu pre stretnutie pápeža Františka a patriarchu Moskvy a celej Rusi Kirilla I.

Od oboch strán konfliktu sa očakáva, že na úvod potvrdia svoje odhodlanie viesť rokovania s pevným úmyslom ukončiť vojnu a snažiť sa o trvalé mierové urovanie všetkých sporných otázok. Toto urovanie by malo pozostávať z nasledujúcich bodov:

1. Obe strany konfliktu sa zaviazu:

- a) že sa v budúcnosti navzájom nebudú považovať za protivníkov a vrátia sa k zásadám rovnakej a nedeliteľnej bezpečnosti
- b) že sa vzdajú hrozby silou a použitia sily
- c) že neprijmú žiadne prípravné opatrenia na vedenie vojny proti druhej strane
- d) že preukážu transparentnosť vo svojom vojenskom plánovaní a vojenských cvičeniach a väčšiu predvídateľnosť vo svojich vojenských a politických akciách
- e) že akceptujú rozmiestnenie mierových síl OSN na ukrajinskom území v zóne 50 kilometrov od hraníc Ruskej federácie vrátane regiónov Luhansk, Doneck, Záporožie a Cherson v rámci ich administratívnych hraníc
- f) že vyriešia všetky spory bez použitia sily

2. Rusko sa zaviazá:

- a) že stiahne svoje ozbrojené sily z územia Ukrajiny k hraniciam z 23. februára 2022
- b) že stiahne svoje ozbrojené sily na svojom území do vzdialenosti najmenej 50 km od ukrajinských hraníc

3. Ukrajina sa zaviazá:

- a) že stiahne svoje ozbrojené sily zo zóny najmenej 50 km od ruských hraníc vrátane oblastí Luhansk, Doneck, Záporožie a Cherson
- b) že vyhlási neutralitu za trvalý štatút štátu a nevstúpi do žiadnej vojenskej aliancie vrátane NATO
- c) že sa vzdá vývoja, vlastníctva a rozmiestnenia zbraní hromadného ničenia na svojom území
- d) že odstráni, ukončí a v budúcnosti neumožní trvalé alebo dočasné rozmiestnenie vojenskej a spravodajskej infraštruktúry cudzej moci, vrátane ozbrojených síl iných štátov
- e) že nedovolí na svojom území cvičenia a manévry cudzích ozbrojených síl

4. Garancia suverenity a štatút sporných regiónov

- a) Suverenita, územná celistvosť a štátna nezávislosť Ukrajiny by bola zaručená medzinárodnou zmluvou uzavretou s dohodnutými ručiteľskými štátmi.
- b) Záruky by sa nevzťahovali na Krym a regióny Luhansk, Doneck, Záporožie a Cherson v rámci ich bývalých administratívnych hraníc.
- c) Otázky spojené s Krymom a Sevastopolom by boli vyriešené bilaterálnymi diplomatickými rokovaniami do 15 rokov a bez použitia vojenskej sily.
- d) Budúci štatút regiónov Luhansk, Doneck, Záporožie a Cherson by sa vyriešil do dvoch rokov od nadobudnutia platnosti mierovej zmluvy referendum pod patronátom OBSE a OSN. Zúčastniť sa ho budú môcť všetci občania Ukrajiny, ktorí mali v týchto regiónoch trvalý pobyt k 31. 12. 2021. Rusko umožní utečencom návrat.
- e) Obe strany konfliktu sa zaviazajú uznať výsledky referenda a implementovať ich do svojich vnútroštátnych právnych predpisov do konca roka, v ktorom sa referendum konalo. Pre obyvateľstvo regiónov, ktoré sa rozhodli zostať na Ukrajine, ukrajinská vláda začlení do svojej ústavy menšinové práva podľa európskych noriem a zavedie ich do konca roka, v ktorom sa referendum konalo (v súlade s dohodou Minsk II).
- f) Zmluva nadobudne platnosť, keď obe zmluvné strany a dohodnuté ručiteľské štáty dohodu podpíšu a schvália parlamentmi príslušných krajín a keď Ukrajina zakotví svoj štatút trvalo neutrálneho a nezávislého štátu do svojej ústavy.

III. fáza – Nový európsky bezpečnostný a mierový poriadok

Sme presvedčení, že z dlhodobého hľadiska môže slobodu, bezpečnosť a mier nielen Ukrajine, ale celej Európe zaručiť iba nový bezpečnostný a mierový poriadok, v ktorom budú mať miesto všetky európske štáty, vrátane Ukrajiny a Ruska. Táto nová bezpečnostná architektúra by zabezpečila, aby sa už nikdy neopakovalo porušovanie medzinárodného práva zo strany akéhokoľvek zmluvného štátu, vrátane stálych členov Bezpečnostnej rady OSN a aby strategická poloha Ukrajiny už nikdy viac nebola predmetom geopolitického súperenia medzi USA a Ruskom.

Spôsob, ako to dosiahnuť, je zvolanie medzinárodnej konferencie vo formáte KBSE, ktorá by vychádzala zo záverov Parížskej charty pre novú Európu. Táto historická zmluva dosiahnutá bezprostredne po skončení studenej vojny stavala na filozofii, že bezpečnosť je nedeliteľná a nie je možné posilňovať bezpečnosť jedných na úkor druhých. Tento veľký pokrok vo vývoji medzinárodných vzťahov bol však po rozhodnutí o rozširovaní NATO opustený a zabudnutý. Navrhujeme vrátiť sa k tejto všestranne prospešnej politike a ďalej ju rozvíjať s prihliadnutím na súčasný bezpečnostný a strategický rámec. Túto medzinárodnú konferenciu navrhujeme uskutočniť do jedného roka od nadobudnutia platnosti mierovej zmluvy.

Za Zjednotení za mier

Eduard Chmelár

Gabriela Rothmayerová

Iveta Kompišová

Za Mír a spravodlnost

Jan Kavan

Matěj Stropnický

Václav Hořejší